

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

SKUPINA: SEDMI RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

13. - 15. TRAVNJA 2015. godine

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u školskoj godini 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koje godine je hrvatski jezik proglašen službenim jezikom u Dalmatinskom saboru?

1	
---	--

- A. 1861.
- B. 1870.
- C. 1883.
- D. 1912.

2. Koju je zemlju predstavljao prikazani grb?

1	
---	--

- A. Ilirske pokrajine
- B. Kraljevinu Dalmaciju
- C. Kraljevinu Iliriju
- D. Veliku Iliriju

3. Tko je bio vođa pobunjenih bosanskih velikaša protiv Porte u prvoj polovici 19. stoljeća?

- A. Ali-aga Rizvanbegović
- B. Husein-beg Gradašćević
- C. Omer-paša Latas
- D. Smail-aga Čengić

1	
---	--

4. Kojim hrvatskim narječjem (**upiši slovo s područja rasprostranjenosti i naziv narječja**) je pisan književni prilog Danica ilirska?

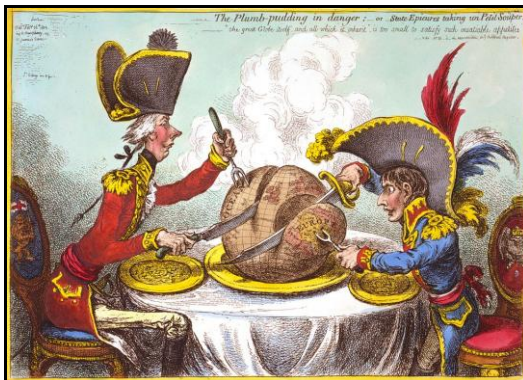
1	
---	--

5. Tko je izumitelj prikazanog vozila na samostalni pogon?

- A. Carl Benz
- B. Gottlieb Daimler
- C. Nicolas Cugnot
- D. Richard Trevithick

1	
---	--

6. Posljedice koje bitke prikazuje karikatura?

- A. kod Austerlitza
- B. kod Leipziga
- C. kod Trafalgara
- D. kod Waterlooa

1	
---	--

7. Kome je dodijeljena prva Nobelova nagrada za mir?

1	
---	--

- A. Alfredu Nobelu
- B. Florence Nightingale
- C. Henryu Dunantu
- D. Mary Wollstonecraft

8. Koja država **nije** bila saveznica u Drugom balkanskom ratu?

1	
---	--

- A. Albanija
- B. Crna Gora
- C. Rumunjska
- D. Srbija

9. Tko je istupio iz Jugoslavenskog odbora zbog popuštanja Odbora Kraljevini Srbiji?

- A. Ante Trumbić
- B. Frano Supilo
- C. Ivan Meštrović
- D. Nikola Pašić

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz lijevog stupca na odgovarajuću crtu ispred broja u desnom stupcu. Tri crte su višak.

10. Povežite događaje Prvog svjetskog rata s njihovim objašnjenjima.

3	
---	--

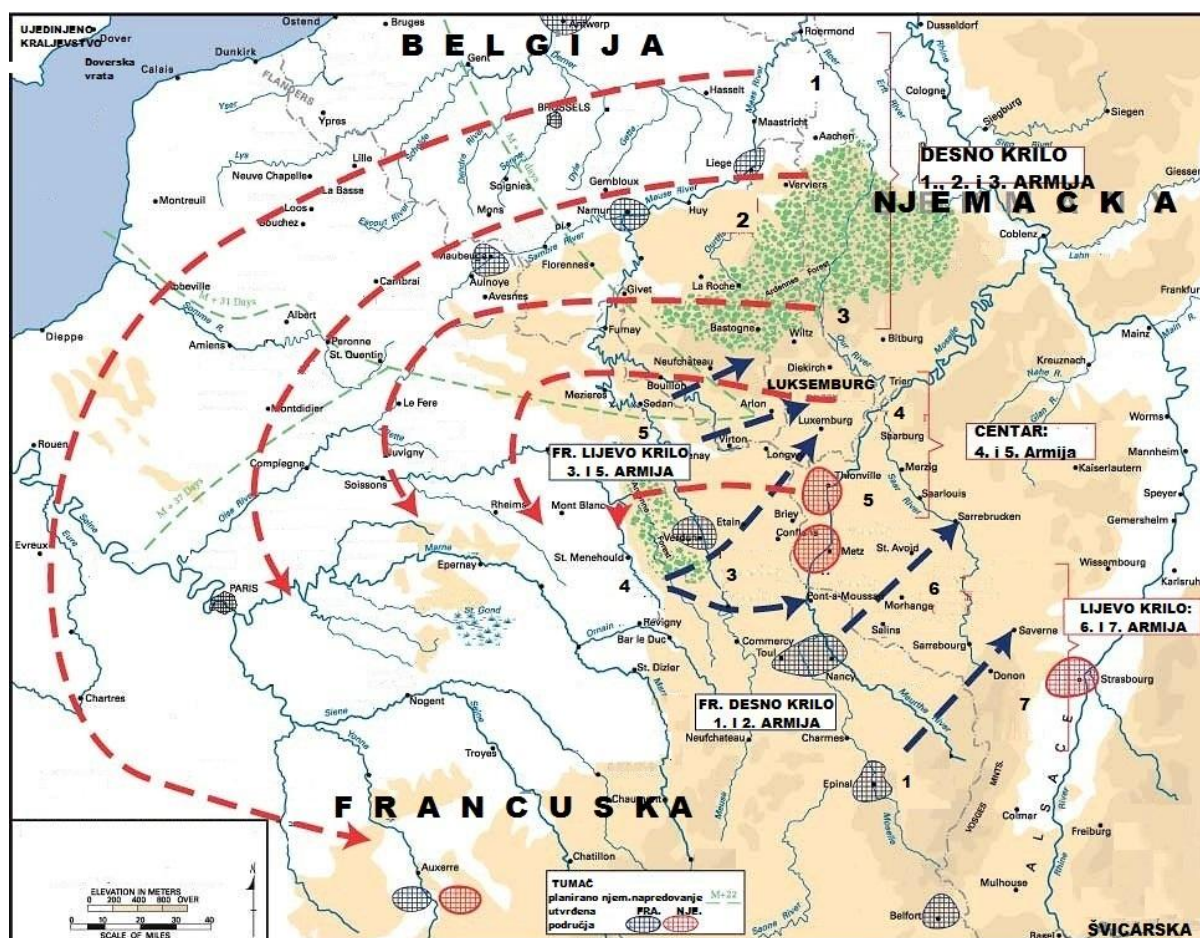
A	bitka kod Kobarida	_____ 1	posljednji njemački prodor na zapadnom bojištu
B	Brusilovljeva ofenziva	_____ 2	prvi put uporabljeni tenkovi
C	ofenziva kod Sant-Quentina	_____ 3	austrougarska pobjeda na Sočkom bojištu
		_____ 4	srbijska pobjeda nad austrougarskom vojskom
		_____ 5	prvi put uporabljen bojni otrov
		_____ 6	rusko oslobađanje Bukovine i dijela Galicije

11. Povežite osobe s njihovim djelovanjem tijekom Prvog svjetskog rata.

3	
---	--

A	Anton Lipošćak	_____ 1	admiral austrougarske ratne mornarice
B	Maksimilijan Njegovan	_____ 2	feldmaršal Oružanih snaga Austro-Ugarske Monarhije
C	Milan Emil Uzelac	_____ 3	glavni vojni guverner austrijske okupacijske zone u Poljskoj
		_____ 4	ravnatelj Društva Crvenoga križa Kraljevine Hrvatske i Slavonije
		_____ 5	zapovjednik austrougarske Balkanske vojske
		_____ 6	zapovjednik austrougarskog zrakoplovstva

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Kako se nazivao prikazani plan mogućeg napada na Zapadnom bojištu?

1

13. Na koji se sporazum/ugovor iz Prvoga svjetskoga rata odnosi prikazana hrvatska karikatura?

1

14. Prema kome su se (prema izvornom nazivu) liberalne vlade na Zapadu odnosile na način kako je to prikazano na slici?

1	
---	--

15. Kako se naziva promjena na ljudskom tijelu, poznata od Prvog svjetskog rata, koja je opisana u sljedećem tekstu?

„(...) Noge vam oteknu dvostruko ili trostruko od svoje uobičajene veličine i potpuno se umrtve. Mogao bi ih probiti bajunetom i ne osjetiti ništa. ... Čuo sam muškarce kako plaču, čak i vrište od boli...”

1	
---	--

16. Kako se nazivala humanitarna akcija Odbora zagrebačkih gospođa za ratnu pripomoć započetu tijekom Prvog svjetskog rata?

1	
---	--

17. Na koji se sporazum odnosi tajni programatski spis „Hrvatska misao“ Mihovila Pavlinovića čiji se dio donosi u sljedećem tekstu?

„... nezakonita je i ništetna, jer je ugovorena od nezakonitoga sabora i bez sudjelovanja većine sastavnih dijelova trojedne kraljevine, vojničke krajine i Dalmacije, na to pravo pozvanih (...) Mi hoćemo cjelokupnu Hrvatsku. Dalmacija, Hrvatska, Slavonija, ta novija trojedna kraljevina, u ruku je našega kralja; njegova je dužnost te pokrajine Hrvatske sjediniti; naše je pravo od njega to tražiti. (...)“

1	
---	--

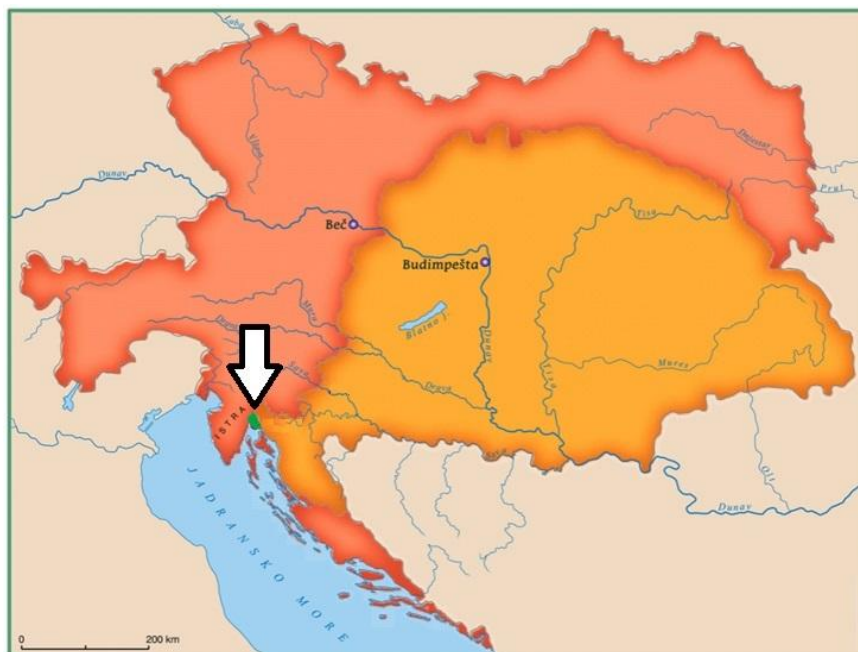
18. Kako se zvao hrvatski ban (ime i prezime) za čijeg su banovanja postavljeni dvojezični grbovi na javnim ustanovama u Hrvatskoj?

1

19. Kako se naziva dokument koji je nastao i koji je potpisan tijekom skupa prikazanog na slici?

1

1

20. Kako se neslužbeno nazivao dodatak Hrvatsko-ugarske nagodbe u kojem se pisalo o teritoriju kojeg pokazuje strelica na zemljovidu?

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje.

Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu iza slova.

21. Poredajte kronološki navedene bitke Prvog svjetskog rata.

2	
---	--

- A. _____ Galipolje
- B. _____ Kobarid
- C. _____ Jütland
- D. _____ Tannenberg

22. Poredajte kronološki navedene događaje iz hrvatske povijesti.

2	
---	--

- A. _____ Krfska deklaracija
- B. _____ smrt Franje Josipa I.
- C. _____ Svibanjska deklaracija
- D. _____ osnovan Jugoslavenski odbor

23. Poredajte kronološki navedene događaje iz hrvatske povijesti.

2	
---	--

- A. _____ Hrvatsko-ugarska nagodba
- B. _____ Listopadska diploma
- C. _____ Patent o zemljišnom rasterećenju
- D. _____ Rakovička buna

24. Zaokružite slovo ispred točnog kronološkog slijeda navedenih bitaka.

1	
---	--

- A. Abukir \Rightarrow Wagram \Rightarrow Valmy \Rightarrow Borodino
- B. Borodino \Rightarrow Wagram \Rightarrow Abukir \Rightarrow Valmy
- C. Valmy \Rightarrow Abukir \Rightarrow Wagram \Rightarrow Borodino
- D. Wagram \Rightarrow Valmy \Rightarrow Borodino \Rightarrow Abukir

25. Zaokružite slovo ispred točnog kronološkog slijeda ulaska navedenih država u Prvi svjetski rat.

- A. Crna Gora \implies Francuska \implies Japan \implies Njemačka
- B. Francuska \implies Crna Gora \implies Njemačka \implies Japan
- C. Njemačka \implies Francuska \implies Crna Gora \implies Japan
- D. Crna Gora \implies Njemačka \implies Japan \implies Francuska

1	
---	--

V. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornoga povijesnog teksta.

26. „zastupnici drže, da su današnje javne prilike u ... nastale uslijed borbe koja ide za tim, da kraljevina ... dodje postepeno do potpune samostalnosti. ... zastupnici smatraju tu težnju opravdanom već stoga što svaki narod ima pravo, da slobodno i nezavisno odlučuje o svom biću i o svojoj sudbini. ... zastupnici uvjereni su, da su oba naroda, ..., ne samo s obzira na svoje historičke odnošaje, već još više s obzira na činjenicu neposrednog susjedstva i na realne potrebe svoga života i međusobne samoobrane upućeni jedan na drugi, te da se stoga imaju izbjegavati svaki povod i uzrok međusobnu trvenju.“

A. U kojoj hrvatskoj zemlji su se razvili gore izneseni stavovi početkom 20. stoljeća?

1	
---	--

B. Kako se nazivao dokument čiji se dio navodi u gornjem tekstu?

1	
---	--

C. Kako se nazivalo središte iz kojega je prijetila opasnost pa su dva naroda trebala međusobno surađivati i razviti *samoobranu*?

1	
---	--

27. „U danima velike borbe protiv vanjskog neprijatelja, koji već tri godine nastoji porobiti našu zemlju,... je, Božjom voljom, suočena s novim iskušenjima. Unutarnje teškoće mogu kobno utjecati na tijek ovog nametnutog rata. Sudbina ..., čast njezine herojske vojske, sreća njezinih građana i budućnost naše voljene zemlje zahtijevaju da nastavimo rat do pobjedonosnog kraja. (...) U ovim, ..., odlučujućim danima, smatramo da smo dužni našem narodu omogućiti da bude složan i organiziran u cilju postizanja konačne pobjede. Iz tog razloga, ..., priznali smo da bismo za dobro naše zemlje trebali abdicirati s ... prijestolja, ...“

A. Tko je (ime i prezime) potpisnik gore navedenih rečenica?

1	
---	--

B. Kako se nazivao događaj do kojeg su dovele *unutarnje teškoće* što je prisililo vladara na abdikaciju?

1	
---	--

C. Koji je bio skupni naziv za *vanjskog neprijatelja* koji se navodi u tekstu?

1	
---	--

28. „Ti birokrati zauzeše godine 1855. sve hrvatske urede osim općinskih (...) Kao predstojnici zahtijevali su od podređenih činovnika slijepo pokoravanje i tako reći obožavanje vlastite ličnosti. (...) Prema narodu su se ponašali nasilnički, kao turski paše; smatrali su se apsolutnim, svemogućim ... namjesnicima, a do narodnog blagostanja bilo im je stalo toliko koliko do lanjskog snijega. Ministrima su odavali mnogo više časti nego što je trebalo, prema njima su bili beskrajno ponizni, odani, ugađali su im, bili pseće pokorni, pa ih se morao gnušati svatko tko je imao imalo pojma o ljudskom dostojanstvu.“

A. Kako se nazivalo razdoblje u hrvatskoj povijesti opisano u tekstu?

1	
---	--

B. Kako su se u narodu nazivali opisani činovnici?

1	
---	--

C. Kakvu su politiku u unutarnjoj upravi provodili opisani činovnici?

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite na povijesnim zemljovidima.

29. Jugoistočna Europa uoči i početkom Prvoga svjetskoga rata

A) Vodoravnim crtama (\equiv) u potpunosti označite državu koja je nastala nakon Prvog balkanskog rata.

1	
---	--

B) Okomitim crtama (|||) u potpunosti označite državu koja je mirom u Bukureštu 1913. godine izgubila Dobrudžu.

1	
---	--

C) Zaokružite otok na koji se povukla većina srbijanske vojske 1915. godine.

1	
---	--

30. Hrvatska u drugoj polovici 19. stoljeća

A) Okomitim crtama (| | |) u potpunosti označite područje kojim je neposredno banovao Ivan Mažuranić.

1	
---	--

B) U odgovarajući pravokutnik upišite naziv zemlje uz koju se Hrvatska trebala vezati prema stajalištu grofa Julija Jankovića.

1	
---	--

C) Zaokružite naziv grada u blizini kojeg je došlo do otpora protiv *švapsko-mađarskoga gospodstva* nad Hrvatskom.

1	
---	--

31. Željeznička mreža u Hrvatskoj u drugoj polovici 19. stoljeća

A) Okomitim crtama (| | |) u potpunosti označite hrvatske zemlje kojima je upravljalo Carevinsko vijeće nakon 1867. godine.

1	
---	--

B) Podebljajte najstariju željezničku prugu (njen dio), koja je izgrađena nakon 1860. godine u tadašnjoj Kraljevini Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji.

1	
---	--

C) Zaokružite naziv grada koji je postao glavna ratna luka Austro-Ugarske Monarhije .

1	
---	--